

Verdens Vildeste Vejlappere

**AF CHRISTIAN
DUNTHORNE-BILLE**
VEJ-EU
christian@vej-eu.dk

VEJ-EU har i samarbejde med bureauet MUST udviklet undervisningskonceptet 'Verdens Vildeste Vejlappere'. Konceptet strækker sig over to skoledage og er skræddersyet til elever i 4. klasse. Efter en succesfuld test i Aarhus har vi nu ambitioner om at udrulle konceptet, så elever og forældre i hele landet får et større kendskab til vejsektoren.

Jeg ville være kaptajn på et skib eller journalist. Min søn på snart fire vil gerne være brandmand eller politimand. For et par uger siden spurgte jeg ham, om han ikke også kunne tænke sig at arbejde med veje, for han elsker gravemaskiner og lastbiler. Så sagde han: "Jamen på vejene der kører man da bare...". Og da han stadig er en lille dreng, er det svar egentlig rimeligt nok, men hvis jeg stiller samme spørgsmål til min

niece på snart 10 år, får jeg ligeledes et svar, der understreger, at vi arbejder i en sektor, som alle danskere bruger og er afhængige af, men som meget få forstår og interesserer sig for.

Og dét er en af sektorens helt store udfordringer. Manglen på kendskab. For det betyder, at der er langt imellem de unge, der satser på, at en fremtidig karriere skal bane vej hen til... ja, vejene.

Udfordringen bliver ikke mindre af, at alle brancher kæmper om at vinde de unges gunst, da manglen på arbejdskraft kun bliver større i de kommende generationer. Derfor skal vi få fanget de unges opmærksomhed, så de som minimum bliver opmærksomme på, at cykelstier og veje ikke planlægges, bygges og vedligeholder sig selv. Det kræver dygtige medarbejdere. Både her og nu, men også om 20 år. For at prøve at gøre op med den manglende viden om vejsektoren har vi i VEJ-EU sammen med bureauet MUST udviklet undervisningskonceptet 'Verdens Vildeste Vejlappere'.

Hvad er 'Verdens Vildeste Vejlappere'?

Kort fortalt er 'Verdens Vildeste Vejlappere' et undervisningsforløb, der strækker sig over to skoledage, og som er skræddersyet til elever i 4. klasse. Forløbet lever nemlig op til en række læringsmål, som alle danske 4. klasseelever skal igennem, og dermed

Børnene markerer et hul i vejen sammen med fagfolk.
Foto: Per Bergmann.

er det, også set med faglige briller, oplagt at gøre 'Verdens Vildeste Vejlapper' til en del af undervisningen. Og så er det sjovt! Og nå ja, deltagerne (eller skoleeleverne) lærer desuden en masse om vejsektoren og får øjnene op for, hvorfor vores sektor burde være en del af de fremtidige karriereovervejelser.

Og hvorfor har vi så valgt at satse på elever i 4. klasse, der er omkring 10 år gamle? Vi har analyseret os frem til, at det er den helt 'rigtige' alder. Børnene tænker stadig ikke på, hvad der er sejt, og hvad der er kikset, og derfor "tør" de vise, når de synes, at det er spændende at se en tromle, der lapper huller.

Frys, markér, lap

'Verdens Vildeste Vejlapper' består af tre forskellige øvelser. Først får eleverne en introduktion til, hvad asfalt er, og hvordan det går i stykker og bliver repareret igen. Introduktionen bliver givet af folk fra vejsektoren, og typisk vil det være en erfaren asfaltør, der, sammen med en asfaltrelev, står for elevernes første møde med vejsektoren.

Efter introduktionen igangsættes første øvelse, som vi kalder 'hvad er stærkest – vand eller asfalt?'. Forsøget er et sjovt modelforsøg, der giver eleverne en introduktion til vandets og asfaltens indbyrdes spil og ikke mindst de udfordringer, vejret og temperaturskiftene har på asfalten. Ved hjælp af balloner og gips undersøger eleverne, hvordan asfalt reagerer på skader, og hvordan disse kan udbedres. I plenum skal det nu vendes, hvad forsøget fortæller os om de slaghuller, som børnene møder på asfalten omkring dem, og hvilke udfordringer revner og huller kan give for trafikikkerheden for bilister, cyklister og gående.

Anden øvelse foregår udenfor på skolens område, hvor eleverne bliver inddelt i grupper og udstyret med kort og målebånd. Nu skal de omhyggeligt kortlægge og kategorisere hullerne i asfalten. Aktiviteten er ikke kun en praktisk anvendelse af deres nye viden, men også en forberedelse til næste lektion på dag 2, hvor de

Vejgrafikken skal minde børn og forældre om, at vejene ikke lapper sig selv. Foto: Per Bergmann.

får chancen for at dele deres fund og teorier med et team af erfarne asfaltører.

Tredje og sidste del af øvelsen er selve lapningen af hullerne, hvor eleverne sammen med professionelle asfaltører lapper hullerne med både kold og varm asfalt. Ved at bruge kold asfalt på de mindste huller kan eleverne selv være med til selve lapningen. De større huller laves med varm asfalt med store maskiner, og her må eleverne være med på sidelinjen, da det arbejde ikke egner sig for 4. klasseelever.

Når alle huller er lappet, skal de dekoreres med 'Vejlapper'-grafik, så alle andre elever og forældrene kan se, at 'Verdens

Vildeste Vejlapper' har været på besøg. Vejgrafikken fungerer også som en daglig påmindelse til alle elever og forældre på skolen om, at vejene ikke lapper sig selv.

Aarhus var en kæmpe succes

'Verdens Vildeste Vejlapper' er stadig et nyt koncept, som vi er i gang med at færdigudvikle. Men vores første testforløb i Aarhus Kommune hos 4. Y på Ellevangskolen bekræftede os i, at konceptet både er lærerigt og sjovt.

Thomas Sikora, der er klasselærer for 4.Y, siger følgende om 'Verdens Vildeste Vejlapper': 'et helt igennem fantastisk >>

Glade børn efter et par gode dage i Aarhus. Foto: Per Bergmann.

projekt med to skønne, sjove og lærerige dage, som var meget anderledes, end hvad vi er vant til og giver en masse mening i undervisningen”.

Vi spurgte alle 20 elever, som deltog i 'Verdens Vildeste Vejlapper', hvad de synes om konceptet, og her svarede 15 ud af 20, at det havde været meget sjovt at være med. Ligeledes svarede 19 ud af 20, at det virker spændende at arbejde med asfalt og veje, og syv var endda så begejstret for forløbet, at det har givet dem lyst til selv at arbejde med asfalt og veje, når de bliver voksne.

Og Peab Asfalt, som har sponsoreret de to testforløb, hvor de både har stillet materialer og mandskab til rådighed, har virkelig også nydt at være med på Ellevangskolen i Aarhus. Mohamed Hamze, der er regionschef i Peab Asfalt, siger om dagene:

”Det var rigtig fedt og sjovt at være med. Børnene var nysgerrige og sjove, og asfaltørteamet er aldrig blevet hyldet for deres arbejde på den måde, hvilket helt sikkert er noget, de tager med sig på en kold vinterdag.”

Næste stop er Brøndby

Udviklingen af 'Verdens Vildeste Vejlapper' er ikke slut endnu. For selvom vi havde en rigtig god test i Aarhus, er der stadig en masse, der kan og skal skrues på. Derfor kører vi hele testforløbet igen i Brøndby til oktober med de erfaringer, vi har gjort os fra Aarhus. Resten af året bruger vi på at færdiggøre undervisningsmaterialet, så konceptet bliver så skarpt som muligt og klar til udrulning i 2025. Og vi er allerede langt i planerne om forløb i henholdsvis Haderslev, Roskilde og Aarhus.

Ambitionen er, at 'Verdens Vildeste Vejlapper' skal være et landsdækkende initiativ, som giver skoleelever fra Skagen til Gedser mulighed for at lære om vejsektoren. På alle de skoler, vi besøger, vil vi plante et lille frø i den enkelte elevs bevidsthed, og hvis projektet bærer frugt, vil vi kunne se en udvikling i antallet af jobansøgere i sektoren om 10-20 år.

Men desværre driver engagement og vilje ikke et projekt alene. For at 'Verdens Vildeste Vejlapper' skal blive en succes og et landsdækkende tilbud, har vi brug for to ting. Det første er sektorens opbak-

ning. Uden den har vi ingen asfaltører og maskiner til at besøge eleverne. Det andet er økonomiske midler, for 'Verdens Vildeste Vejlapper' er ikke gratis.

VEJ-EU's bestyrelse har valgt at afsætte penge til, at vi har kunnet udvikle projektet sammen med MUST, og Peab Asfalt har dækket udgifterne til materialer og mandskab i vores testforløb. Men hvis vi skal nå vores ambition om årligt at kunne udbyde konceptet til folkeskoler rundt om i landet, kræver det en økonomisk indsprøjtning. Derfor er vi også godt i gang med at søge diverse fonde om midler til at kunne drive projektet fremover.

Virtuelt univers

Vi vil på vej-eu.dk løbende opdatere om, hvordan det går med 'Verdens Vildeste Vejlapper', og planen er, at vi i løbet af 2025 vil lancere et separat virtuelt univers for konceptet.

Jeg håber virkelig, at 'Verdens Vildeste Vejlapper' bliver en succes. For det er både inspirerende, sjovt og en vigtig opgave at udbrede kendskabet til vejsektoren til de danske skoleelever. ●